

Remissvar - Stärkt skydd för valhemligheten (Ju2018/00824/L6)

Yttrande

Tierps kommun tillstyrker utredningens förslag om att särskild personröst bör kunna lämnas på alla typer av valsedlar som används i valet. När det gäller förslaget om avskärmad plats för valsedlar avstyrker Tierps kommun förslaget med hänvisning till bedömningen nedan.

Tierps kommun anser att förslaget avseende att valsedlarna i en röstnings- eller vallokal ska placeras på en avskärmad plats i anslutning till eller inne i lokalen inte bör genomföras. Vi bedömer att det kommer att skapa större problem för väljarna och valadministrationen än nuvarande ordning. Valmyndigheten bör istället få ett uppdrag att genomföra en informationskampanj om valhemligheten och valsedelssystemet med nuvarande ordning.

Det är röstmottagarens uppgift att svara för ordningen i valsedelsställen. Vi bedömer att röstmottagarna kommer bli tvungna att kontrollera de avskärmade valsedelsställen mellan varje väljare. Det kommer bli både tids- och resurskrävande. Det kommer behövas fler röstmottagare i lokalerna och det finns en risk att det kommer bli längre köer till röstmottagningsställena för väljarna.

Sabotage kring valsedlarna blir allt vanligare. Till exempel att valsedlar försvinner, valsedlar täcks över med ett annat parti för att nästa väljare ska ta fel och att väljare sorterar in andra valsedlar i högen för andra partier så att senare väljare ska ta fel valsedel. Det är svårt att veta om sabotage med valsedlarna kommer att öka eller minska med nuvarande förslag. Vi befarar dock att sabotagen kommer att öka jämfört med idag eftersom det inte blir lika lätt att kontrollera som när valsedelsställen står offentligt. Överhuvudtaget kommer kontrollen över valsedelsställen bli betydligt mera omfattande arbete för röstmottagarna på röstmottagningsställena. En konsekvens kommer vara att köerna till röstmottagningsställena kommer att öka.

forts.

Bakgrund

I syfte att ytterligare stärka skyddet för valhemligheten föreslås ändringar i vallagen som innebär att det ställs krav på att det i anslutning till en vallokal eller röstningslokal för förtidsröstning ska ordnas en avskärmd plats där valsedlar kan läggas ut. För att kravet på avskärmning ska vara uppfyllt krävs att valsedelstället effektivt skyddas från insyn från andra väljare så att en väljare kan välja sina valsedlar utan påverkan och insyn från andra väljare. Om en sådan plats inte kan anordnas i anslutning till röstmottagningsstället får den i stället ordnas inne i lokalen.

För alla partier som deltar i ett val bör en särskild personröst kunna lämnas på alla typer av valsedlar som används i valet. Förutom genom markering på en valsedel som innehåller förtryckta uppgifter om partiets kandidater, en s.k. namnvalsedel, bör en särskild personröst även kunna lämnas genom tillskrift på en valsedel med enbart valbeteckning (så kallade blanka valsedlar) eller på en valsedel med uppgift om val- och partibeteckning (partimarkerade valsedlar) för ett parti som anmält samtliga sina kandidater. Det föreslås därför ändringar i vallagen med denna innebörd. Möjligheten att använda en blank valsedel för att göra både ett partival och ett personval kan också bidra till att ytterligare stärka den enskilda väljarens möjligheter att själv skydda sin valhemlighet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 oktober 2018.

För Tierps kommun

Bengt-Olov Eriksson
Kommunstyrelsens ordförande

Inger Wennberg
Valnämndens ordförande